

נספח 1 :

במסגרת הפילוסופיה האנליטית גם מטא-אתיקנים ביקשו לעגן את העקרונות העליונים של שיטתם להבחנה בין המוסרי והא-מוסרי, בעיקר על ניתוח "שפת האתיקה", כנקודת מוצא עיקרית לדיון בחמשת בעיות היסוד המבקשות מענה לשאלות אתיות מסדר שני. להלן הבחנה בין שתי עמדות מטא-אתיות חשובות וכמעט מנוגדות במאפייניהן, מאסכולה זו; מצד אחד, **האינטואיציוניזם** שמייצג ג'ורג' אדוארד מור, ומצד שני, **האקספרסיביזם**, של צ'רלס סטיבנסון (אמוטיביזם) וריצ'רד הייר (פרסקריפטיביזם).

• **שאלת טיבו של השיח האתי:** (ניתוח שפת המוסר, הגדרת מונחים אתיים ומאפייני משפטי המוסר)

האינטואיציוניזם מאופיין ב**דסקריפטיביזם** (ל' תיאור), לפיו משפטי המוסר מתארים עובדות מציאות, תכונות ומעשים של בני אדם, בדומה לשיח המדעי. העובדות המוסריות נתפסות בהכרה האנושית באופן בלתי אמצעי ואותן מתארת שפת המוסר. הגדרת ה'טוב' מהווה בסיס להגדרת שאר מונחי האתיקה. ה'טוב' הוא מושג פשוט, בלתי ניתן להגדרה אלא רק לתפיסה ישירה, כתכונה לא-טבעית ופשוטה של מושאים. **האקספרסיביזם** מאופיין ב**נונדסקריפטיביזם**, שהוא היפך הדסקריפטיביזם, ולפיו, משפטי המוסר אינם משמשים לתיאור מציאות ולמסירת מידע. משמעות השיח המוסרי אקספרסיבי, ומשמש את הדובר לביטוי והבעת עמדות, אמוציות והנחיות. סטיבנסון: לשימוש בשפה האתית מטרה דינמית, "לתת ביטוי לרגשותינו... לעורר בהם עמדות מסוימות... כחה המפעיל נובע מהמשמעות האמוטיבית". הייר: משפטי ומונחי המוסר משמשים להנחיה, משמעותם נגזרת מצורתם כציווי ובהיותם בני הכללה.

• **שאלת האפשרות של ההכרה המוסרית:** (שאלה מרכזית העוסקת באפיסטמולוגיה וידיעה במוסר)

האינטואיציוניזם (הסתכלות, חוויה) מאופיין ב**קוגניטיביזם** (ל' הכרה), לפיו משפטי המוסר מתארים ומייצגים מציאות בלתי תלויה והם האמנות בעלות ערך אמתי. ניתן להכיר תכונות מוסריות וערכים (מונחים המשמשים אותנו בשיח האתי) באמצעות התבוננות ישירה בדברים ובמעשים. ערכם הפנימי ברור מאיליו. 'טוב' [טלאולוגי, שמן הראוי לשאוף אליו] כמו "צהוב" נתפס בעיני רוחנו. **האקספרסיביזם** מאופיין ב**נונקוגניטיביזם**, היפך הקוגניטיביזם. לפיו, השיח המוסרי אינו מבטא מצבים הכרתיים, אלא עמדות רגשות והנחיות. משפטי המוסר אינם מתארים מציאות אובייקטיבית אותה עלינו להכיר, עובדות מוסריות או טענות בעלות ערך אמתי. סטיבנסון: לא תיתכן ידיעה מוסרית, כי רק משפטים אמיתיים מקנים ידיעה. בשל העמדות כמרכיב עקרוני בשיח המוסרי, המוסר אינו תואם מציאות, ומשפטי המוסר אינם האמנות אמיתיות ומוצדקות. הייר: בדומה לציוויים, הנחיות במשפטי מוסר אינן טענות אמיתיות או שקריות, באמצעותן איננו מתארים עובדות, אלא מנחים מה לעשות.

• **שאלת טיבה של ההצדקה המוסרית:** (דיון בלוגיקה של שיקול הדעת המוסרי). יש להבחין בין הנונטורליזם הפרגמטיסטי של מור, הנסמך על היסקים פרטיקולריים פרדיגמטיים ותלוי במאזן ערכים והאמנות הכולל בין השאר אלמנטים נטורליסטים, לבין הנונטורליזם של סטיבנסון והייר, המפריד לחלוטין בין עובדות והאמנות לערכים אתיים.

האינטואיציוניזם וה**אקספרסיביזם** הם **נונטורליסטים** (ל' טבע) לפיהם, משפטי המוסר אינם מתארים עובדות טבעיות ולא ניתן להגדיר מונחים אתיים במונחים טבעיים. לפי מור, ה'טוב' הוא תכונה לא-טבעית פשוטה, שאינה נתפסת בחוש טבעי. כמושג פשוט לא ניתן להגדירו במונחים טבעיים/אחרים או להסיק מסקנה אתית מהנחות עובדתיות, זהו כשל.

האינטואיציה מזהה אמיתות מוסריות ומוכיחה אותן בלא צורך בהצדקה נוספת. האקספרסיביסטים מפרידים לחלוטין בין עובדות לערכים, בין האמנות בנוגע למצוי, לעמדות בנוגע לרצוי, ביחס להנמקה המוסרית. סטיבנסון מדיר את המדע מן המוסר בטענה כי עניינו של השיח המוסרי אינו בהצדקה לוגית אלא בשידול פסיכולוגי ואילו הייר טוען כי הלוגיקה במוסר משמרת בטיעון תקף ערך הנחייתי בלבד (ולא ערך אמת) ואינה נסמכת על עובדות.

• **שאלת הממשות של ערכים:** (דיון באונטולוגיה/ מטפיסיקה של ערכים)
האינטואיציוניזם מאופיין ב**ריאליזם** (ל' ממשות), לפיו, קיימות במציאות עובדות מוסריות (תכונות, ערכים) מושאי ידיעה והכרה המתוארים במשפטי המוסר. בצד העובדות הטבעיות (מדעיות), מצויות עובדות לא-טבעיות (מוסריות). ה'טוב' ניתן להכרה אינטואיטיבית. "איננו צריכים אלא להתבונן".
האקספרסיביזם מאופיין ב**אנטי-ריאליזם**, היפך הריאליזם. לפיו, סטיבנסון: אין בנמצא ערכים ועובדות מוסריות. השיח המוסרי מבטא עמדות, רגשות והנחיות של בני אדם כלפי מושאים ומעשים. הייר: כל משפטי הערך הם גם פרסקריפטיביים וגם בני הכללה, מגישה צורנית זו נובע כי הם אינם עובדות, שהרי התוכן משתנה על פי המקרה ופרטיו, ועוד, שמלבד השימוש בעקרונות נתונים מציע הייר לבחור שרירותית בעקרונות מוסר חדשים בעת הצורך.

• **שאלת ההניעה המוסרית:** (דיון במקומה של ההניעה לפעולה במשפטי המוסר, הקשר בין ההלכה למעשה)
האינטואיציוניזם מאופיין ב**אקסטרנליזם** (ל' חיצוני), לפיו, עקרונות ועמדות מוסריים משמשים נימוקים והצדקות לעשייה המוסרית, אך כשלעצמם אין בהם כח מניע לפעולה. מקור ההניעה להתנהגות מוסרית, הוא חיצוני ונוסף על ההכרה בעקרונות, טיעון השאלה הפתוחה מדגיש כי מדובר בהגדרה עובדתית של ה'טוב' ויהיה זה כשל להסיק מסקנות פעולה אתיות מעובדות, כך שלא ניתן לגזור מעשה מעמדה מוסרית.
האקספרסיביזם מאופיין ב**אינטרנליזם**, היפך האקסטרנליזם, לפיו, ההניעה לפעולה פנימית לעמדה המוסרית, בקבלת עיקרון מוסרי טמונה בהכרח הכרה בתוקפו הבלעדי כנימוק וכטעם למעשה המוסרי הנגזר מהעיקרון. סטיבנסון: הלשון האתית הדינמית, מעוררת בני אדם למעשים ולא מתארת עובדות. הייר: באמצעות השיח הפרסקריפטיבי אנו עושים פעולות שונות. "הרי זו טאוטולוגיה לומר שאין אנו יכולים גם להסכים... לפקודה... ובה בעת לא לבצעה". כך לגבי הנחיה.
אסכם באבחנתו של סטיבנסון, כי שתי מטרות לדובר; תיאורית ודינמית, בחיי היומיום, כן במוסר.

נספח 2 / תיאוריית הטעות במוסר עפ"י ג'ון לסלי מקי

הפילוסוף ג'ון מקי מציג "תיאוריית טעות במוסר" לטובת הספקנות והאנטי-ריאליזם ומכחיש את מציאותם האובייקטיבית של ערכים ותכונות מוסריים. לטענתו, השיח-האתי הפילוסופי והיומיומי טועה בגישה ריאליסטית, טעות שבעטיה בני אדם המונעים ע"י המוסר, מונעים למעשיהם בטעות. משנתו הנמסרת במסגרת "תיאוריית טעות"; • מוכיחה את הטעות, מסבירה • כיצד הגיעה האנושות לטעות • ומדוע ממשיכה האנושות להחזיק בטעות. להלן פרטי התיאוריה;

נימוקים להוכחת הטעות; הטענה: אין ריאליזם במוסר. אובייקטיביות בערכים היא יומרה. עפ"י מקי מוטב לאמץ תיאוריית טעות בנוגע לממשות הערכים, על פני מבוכה וכשלון נצחיים בנוגע להסכמה על זיהוי אחד בלתי תלוי של ערכים במוסר ואופני ישותם והכרתם.

הטיעון על סמך היחסיות: מגוון העמדות והתכליות שבנ"א רואים בהם חזות-הטוב ופועלים להשגתם "מבטל את הסבירות שכל הפעולות האלה נובעות מהבנה לא שלמה של הטוב האחד והאמיתי".

הטיעון על סמך המוזרות: מקי מפרט כיצד קיומם של ישים ערכיים מחייב את חריגותם מן הריאליה המטפיסית והאפיסטמולוגית ומטעם זה ריאלי להכחיש את קיומם;

מטפיסית: • פילוסופים ריאליסטים הניחו במובלע את אלמנט לגיטימיות ה"מוזרות" בעצם קיומם הריאלי של ישים ערכיים, אך לא ביססו הנחה זו. דוגמת אפלטון ויום שהניחו קיום הכושר הדרוש להבחנה במושאים ערכיים והאינטרנליזם המובנה בהם, המוסברים באמצעות ה"מוזרות" של הערכים, בלא נימוק ובלא אישוש מציאותי. • קיימת מוזרות בנסמכות התכונה המוסרית על מאפייניה הטבעיים, "לא יכול להיות קשר של נביעה הכרחית... מצד שני לא מדובר בשתי תכונות שמופיעות יחד במקרה" [כגון 'רוע' הנסמך על 'אכזריות']. גישה ריאליסטית שוללת קשר סיבתי בין התכונות ומחייבת להיסמך על כושר מיוחד 'לראות מכלול' רלטיביסטי או לשייך אינטואיטיבית תכונות ערכיות לטבעיות, אך בכל אופן נשארת "המסקניות המסתורית" בלתי מנומקת.

אפיסטמולוגית: • פילוסופים אובייקטיביסטים מניחים כי הכרת הישים הערכיים מושגת בכושר מיוחד לתפוס תפיסה מוסרית או ביכולת האינטואיטיבית להבחין בהם, אך אינם מבססים הנחה זו. דוגמת פרייס הטוען כי השכל שהוא הכושר שלנו לגלות אמת ומושגים פשוטים... ולתפוס נכון ולא נכון-תכונות ממשיות של המעשים ואף האמפיריציזם אינו מסביר הסביר מושגים פשוטים. עונה מקי: יש הסבר נסיוני למושגים פשוטים, ומושג שלא ניתן לבססו, מתיימר לאובייקטיביות על סמך תירוץ המוזרות. מור דיבר על יכולת להכיר אינטואיטיבית תכונות לא-טבעיות, אולם לבסוף מודה שהכרת הערכים אינה נסמכת על רציונל או עובדות אלא על כושר פנימי. מקי: "גישה זו מעוותת את החשיבה המוסרית שכן על תהליך ההכרה המוסרית להוביל למסקנות פרסקריפטיביות מחייבות" ולא ניתן לנמק על ידה את ההנחיות, האינטרנליזם וההכרה באמצעות טיעון מבוסס, אלא, "אינטואיציה מיוחדת במינה", היא המכירה באופן מוזר בעובדות מוסריות.

הסבר כיצד הגיעה האנושות לטעות האמונה ביומרת האובייקטיביות של

ערכים; מקי מסביר שבאמצעות תהליך טבעי של אובייקטיפיקציה, הופכות קביעות ערכיות למושאים או לתכונות של מושאים ואירועים, שבעטיו נוטים בני אדם להאמין בקיומם של ערכים. כך מתעוררת בעיית היומרה לאובייקטיביות בשיח ובמחשבה האתית השגרתית והפילוסופית;

• לפחות חלק מן העמדות המוסריות, חברתיות במקורן; החברה, ולא מציאותם של ערכים, מהווה את המקור החיצוני לחיוב המוסרי. פְּרָטִי החברה מפנימים את חוקיה ומצטרפים לתביעה להכללת תוקפם. דימוי אובייקטיבי מסייע לקיום המוסר, הנחוץ כסמכות מפקחת על ענייני בין אדם לחבירו.

• היפוך כיוון התלות ע"י תליית 'הרציה בטוב' במקום 'הטוב ברציה', כנטיה נפשית; התפיסה כי לטוב ערך פנימי אותו אנו מבקשים מתעלמת מעובדת היות הערך תלוי

סובייקט (גם אם הוא אוניברסאלי), הרצון מקדים את הטוב וקובע אותו. ועל כן הטוב תלוי ברציה שכבר קיימת. נוכחותו המרשימה של המושג הא-מוסרי 'טוב' במשפטי המוסר, מעידה בנוכחות הרצון בבסיסם.

• תפיסה תיאורטית-מחשבתית, כי האתיקה היא מערכת חוקים שהמחוקק הוצא ממנה; כגון התמדת חובות הדת בתחום "בין אדם לחבירו", גם לאחר שחדלה האמונה באל ובמקביל, התמדת האובייקטיביות שאפיינה חובות אלו. [בניגוד לאלויזבת אנסקומב שזו גישתה, אך לדעתה בהיבטל המחוקק המטא-אתי בטלים החוקים, מקי טוען כי אין לוותר על החוקים. ערך האתיקה הנורמטיבית אינו תלוי ואינו נובע מריאליזם מוסרי].

• פרשנות לגישת "הטוב – כתכלית העליונה של חיי אדם" הכורכת תערובת פירושים מוציאים, נורמטיביים-סובייקטיביים ותיאוריים-אובייקטיביים, לכלל יומרה לפרסקריפטיביות-אובייקטיבית במשפטי מוסר, הנתפסים כנובעים מטבעו ותכליתו של הרצון האנושי ככלל; עפ"י אריסטו ומאקווינו, על השיקול המוסרי לשאוף לבירור תכלית הטוב לאדם והאמצעים להשגתו. יישום דאונטולוגי לרעיון זה יתחקה אחר עובדות מציאות לגבי 'טוב' אפריורי, עובדתי. יישום טלאולוגי, יכוון את האדם, עפ"י חו"ד סובייקטיבית, למה ש'מן הראוי' שיעשה על מנת לזכות בטוב.

הגישה היוצרת אובייקטיפיקציה מערבת את הפרשנויות בטענה, כי מה שמצוי ומה ש'מן הראוי' מקורם בטבע בני-אדם. גישה זו מתעלמת בטעות מן הסובייקטיביות שבפרסקריפטיביות הטלאולוגית שהיסמכותה על המצוי היא כשל, והצדקתה, לעתים, יחסית בלבד.

הבהרה מדוע ממשיכה האנושות להמשיך ולהחזיק בטעות; עפ"י מקי,
מטא-אתית, על הפילוסופים לקבל את הספקנות המוסרית אולם אתית-נורמטיבית יש להמשיך לנהוג באופן מוסרי על אף שערכים אינם בנמצא, כדי לתת תוקף למוסר המועיל לחייהם המשותפים של בני האדם.

על מנת לבסס תיאורטית את הספקנות המוסרית, על רקע האמונה בקיומם של ערכים אתיים אובייקטיביים, אמונה המובנית בחשיבה והשיח המוסריים, מציג מקי את טיעונו על סמך היחסיות והמוזרות, נסמכות התכונות האתיות והאובייקטיפיקציה במוסר, במסגרת "תיאוריית טעות".

מושגים

להלן הבהרה והגדרה של המושגים הבאים;

א. **פרספקטיביזם:** (ל' perspective, פרספקטיבה, נקודת מבט)
תפיסת עולם פילוסופית פוסט-מודרנית שהתווה הפילוסוף פרידריך ניטשה, לפיה ידיעה והערכה של המציאות אפשרית רק באמצעות פרשנות של האינדיבידואל, מנקודת מבטו הרלטיביסטית-סובייקטיבית (בדומה, קאנט וסארטר). אין אמת עובדתית מוחלטת אחת, האמת מתקבלת משילוב נקודות מבט נבדלות, יחד. (בדומה, בשיווי המשקל העיוני שמציע רולס, כבסיס להסכם ואופייני לניהיליזם).

נסיונו האישי של המתבונן (כזמן, מקום, חינוך, מבנה נפשי) מעצב את מאפייני ברירת המחדל של נקודת מבטו, ה"בעד" ו"נגד" בפרשנותו אינם מבוססי רציונל אלא מהווים פועל יוצא של מניעיו האישיים (כאינטרסים, צרכים). מערכת החוקים חשופה להשתנות מתמדת ואין בה רצף והמשכיות.

מאפייני הפרספקטיביזם באתיקה:

אקספרסיביזם, המילים האתיות אינן עובדתיות, אלא מביעות את עמדות הדובר, רגשותיו והנחיותיו. **אנטי ריאליזם**, מעמד הערכים תלוי בחשיבה האנושית, בסובייקט. השיח המוסרי מתאר מגוון דעות העשויות להשתנות. על אף ארעיות מערכת-הערכים, מכאן פן **הקונסטרוקטיביזם** הגוזר משפט מוסרי מתהליך גיבוש אישיות, ע"י בנ"א ועבור בנ"א. **נונדסקריפטיביזם**, **נונקוגנטיביזם**, משפטי המוסר אינם מתארים הכרה במציאות, אלא מביעים עמדה אישית. **אינטרנליזם**, ההניעה פנימית. בשיח האתי היחיד מבטא את רצונו האישי כנימוק למעשיו (אריסטו). **נונטורליזם**, עובדות טבעיות אינן בסיס לשיפוט אתי, אולם קיים יסוד פסיכולוגי-**נטורליסטי**, בביסוס הערכים על צורך קיומי של היחיד.

ב. טיעון השאלה הפתוחה: The Open Question Argument

הפילוסוף ג'ורג' א. מור מסביר כיצד כל הגדרה של מונח אתי באמצעות מונח לא אתי, היא כשל נטורליסטי, ומנמק באמצעות 'טיעון השאלה הפתוחה' את תפיסתו המטא-אתית, כי ה'טוב' כערך, הוא מושג פשוט, שאינו בר הגדרה משמעותית-מושגית, הזהה ושקולה למושג 'טוב'.

פרוצדורת הטיעון; בהינתן הגדרה X למילה 'טוב', יש להציב את X בתבנית השאלה: "האם אכן כל X הוא טוב?". הגדרה X, שתספק תשובה חיובית מוחלטת לשאלה זו, תהווה הגדרה אמיתית למושג 'טוב', כשם שבהינתן "סייח הוא סוס צעיר", הטענה "אכן כל סוס צעיר הוא סייח", אמיתית.

ואילו הגדרה X שלא תספק תשובה חיובית מוחלטת, מותירה שאלה פתוחה, ויש לסייג את אמיתות ההגדרה. כגון, בהינתן: "טוב הוא הנאה", וההצבה: "האם אכן כל הנאה היא טובה?", אזי, סיוג התשובה "אכן כל הנאה היא טובה" לגיטימי, ההגדרה מכילה אפשרות לסתירה ואינה טובה.

מור טוען כי נסיונות הגדרה חוזרים ונשנים למושג 'טוב', מותירים שאלה פתוחה, ולא נמצאת הגדרה שתחתום את חזרת ההצבות האינסופית, וקובע כי כְּשֶׁלִי ההצבות השונות בהגדרת ה'טוב' מקורן אינו בכשל לוגי או תוכני, אלא ב'כשל הנטורליסטי' המתרחש בשל טיב ה'טוב' כערך.

הטיעון מחזק את האקסטרנליזם, פערים וקשיים בניתוח שפה, ושידוליותן של הגדרות המוסר. מבקרי הטיעון, רואים בו הליך בדיקת הגדרות, החסר את ההוכחה כי **אי היכולת להגדיר את הטוב**, היא טאוטולוגיה, וכן אינו מקובל על האוחזים בהגדרה-מושגית-מוגמרת על מהות ה'טוב'.

ג. ריאליזם: (ל' ממשות) בפילוסופיה – תפיסת המציאות כבלתי תלויה בהכרה ובמציאות

האנושית.

ריאליזם במוסר – מבטא את ההשקפה המטא-אתית מטאפיזית, כי קיימות במציאות עובדות מוסריות (תכונות, ערכים, מהות ה'טוב') כמושאי ידיעה, אותם מתארים מונחי ומשפטי המוסר. עובדות הנושאות ערך אמת וקיומן בלתי תלוי בהכרה ובמחשבה האנושית.

"תורת האידאות" של אפלטון, ריאליסטית במובהק. לאידאות, בהן אידיאת ערך ה'טוב', קיום בעולם נצחי נפרד, כיש מופשט צורני-מהותי. הן אובייקטיביות יותר מהמוחשים המתהווים בדמותן, בעולם המעשה. ניתן להכיר את הערכים ידיעה מלאה. גישות ריאליסטיות נוספות הן; האינטואיציוניזם של מור, המשווה 'טוב' ל'צהוב' להוכחת קיומו של 'טוב' מוסרי כעובדה שניתן להכירה בלתי אמצעית. והנטורליזם, התופס את האתיקה כחלק בלתי נפרד מן המדע, כעובדות מוסריות טבעיות. ומבסס משפטי מוסר על עובדות מציאות. פיליפה פוט מייצגת גישה זו.

האנטי-ריאליסטים, כגון האקספרסיביסטים סטיבנסון והייר, והאוחזים בתיאוריות טעות כג'ון מקי, מתנגדים לריאליזם המוסרי בשל מתח הנביעה בין מונחים אתיים לעובדות,

וחילוקי הדעות בנוגע לטיב תפיסת הטוב. גישה מודרנית של אקספרסיביזם, מציעה את הכעין-ריאליזם כגירסת פשרה, אשר מקבלת את נקודת המוצא האנטי ריאליסטית, אך לתועלת לחיים משותפים תקינים של בני אדם, מוצאת כי ניתן להתייחס פסיכולוגית ובמודע, אל הערכים כאילו היו אובייקטיביים.

ד. חולשת הרצון: או 'חולשה מוסרית'

תרחיש התנהגותי-אנושי המתבטא בפער בין עיקרון מוסרי שאדם מחזיק ורוצה בו לבין מעשיו בפועל, המתבצעים בניגוד לאותו עיקרון. מקור 'חולשת הרצון' עקרוני לבירור מקומה של הניעה במשפטי המוסר; **האקסטרנליזם**, מפריד בין ההכרה בעיקרון המוסרי לבין ההניעה לפעול על פיו ומזהה את חולשת הרצון כחריגה אתית-נורמטיבית, מקרה בלתי-מוסרי-מובהק של האפשרות להכיר בערך מוסרי כשלעצמו, גם כשאינו מיושם בפועל. לעומתו, **האינטרנליזם**, טוען כי ההנמקה והסכמה לערכו של עקרון מוסרי כוללת בהכרח הניעה וטעם ביישום העיקרון למעשה, וכל ביטול של עיקרון מוסרי בפועל מעיד על אי-הסכמה בדבר ערכו בכח. עבור אינטרנליסטים כסוקרטס והייר חולשת הרצון היא א-מוסרית. סוקרטס כופר בקיומה והייר קובע כי היא תמיד ביטוי למצב כפייתי של אי-יכולת-נפשית פסיכולוגית, הפוטר מאחריות מוסרית, הדיסוננס ההתנהגותי אינו על רקע ובגבולות המוסר, ואינו יוצא מן הכלל האינטרנליסטי. מבקריו של הייר כג'ון אוסטין, מצביעים על שכיחות המצבים בהם אדם מכיר בעיקרון מוסרי ואינו פועל על פיו, לא מתוך דחף או כפיה, אלא בשליטה עצמית וכניעה רצונית ליצר, בכך מערערים על הקביעה כי אין עיקרון מוסרי שאינו אינטרנליסטי, וכי כל חלש-רצון אינו אחראי למעשיו, ומעמידים בספק את ההנחה כי ההנחייתיות של המילים האתיות ברת תוקף חד-משמעי.